

vun engem Comité d'investissement begleet gëtt. D'Sekretariat gëtt vun der Tresorerie a vum Finanzministerium gestallt. De Fonds souverain huet also keen eegent Personal, wann Der esou wëllt, a brauch dofir och keng eegé Bureau, wat et erlaabt, d'Käschten hei wierklech immens niddreg ze halen, an dat natierlech am Interessi vum Steuerzueler.

Et gëtt kloer Reegelen, wéi ee Komitee wat ze maachen huet. D'Gouvernance, esou wéi se aktuell ass, assuréiert, dass déi richteg Kontrollen en place sinn an d'Suen och effikass ugeluecht ginn. De Comité directeur ass zousätzlech fir d'Definitiou vum der Politique générale zoustänneg. Domadder leet hien d'Investitionsstrategie an och d'Prozeduren an d'Prinzippe fest, wéi d'Avoire vum Fong geréiert ginn. An déi ganz Politique générale ënnerläit natierlech der Approbation vum der Regierung. Ech muss méi séier maachen.

De Comité d'investissement beréit dann och de Comité directeur, wat d'Investissementer ugeet. Ech wëll Iech vläicht nach soen, dass de Comité d'investissement aus Spezialisten aus dem Privatsektor besteet, déi dann och ënnerschiddlech Domänen ofdecken. Zum Beispill sinn onofhängeg Experten am Beräich vum ESG hei mat dran, dann e Representant vum der Spuerkeess an och e Finanzspezialist.

Ech wëll Iech awer nach soen ... Bon, ech mengen, wat d'Perspectives futures vum der Entwicklung ugeet, ech mengen, Dir hutt et mentionéiert: Eréischt fréistens no 20 Joer oder wann d'Avoire vum Fong dann eng Milliard Euro depasséieren, kann d'Regierung dann och op d'Suen, déi am Fong sinn, zrëckgräifen. Maximal kënnen da just, Dir hutt et gesot, 50 % vum der Revenue pro Joer zrëck an de Staatsbudget fléissen.

Ech wëll awer hei wierklech soen, well dat och ëfters am Kontext vun den Diskussiounen iwwert de Logement mentionéiert gëtt, dass virgeschloe gëtt, dass d'Avoire vum Fonds souverain benotzt ginn, fir an de Logement ze investéieren. Wéi ech grad erkläert hunn, geet dat a priori net, well laut Gesetz d'Avoiren och protégéiert sinn. Laut dem Gesetz ass et a priori dann och net méiglech, dem Fong seng Missiounen direkt an de Logement eeben ze investéieren. Bon, ech mengen, ech wëll Iech soen, dass mer wierklech dat Ganzt elo esou nei wëllen opstellen, awer eréischt suite vun de Resultater vum der Etüd.

Dir hutt mech gefrot, ob mer d'Dotatiounen elo kënnen eropsetzen am Lien mat méi Recettë vum Tubak. Ech mengen, mir waren elo an enger Kris, dat heescht, d'Recetten, déi mer haten, sinn natierlech an enger Kris-situatioun och benotzt ginn, fir déi Mesürene ze huelen, ënner anerem déi, déi an d'Tripartiten investéiert gi sinn.

(Interruption par la présidence)

Jo.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Jo.

Mme YuriKo Backes, Ministre des Finances | Wéi gesot, fir ofzeschléissen – ech hunn elo hei vill iwwerzunn –: Ech mengen, wat wichteg ass, ass, dass mir eis hei gutt opstelle wëllen. Dat brauch e bëssen Zäit. Mir waarden dofir op déi Etüd, déi eis da soll verschidde Propositione maachen, fir ze kucken, dass mer dann och mat der Taxonomie ouni Nucleaire an ouni Gas opgestallt sinn. Wéi gesot, dat geet elo relativ séier an da kann ech Iech proposéieren, dann och duerno de Point ze maachen.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci gesot. Dir hutt allen zwee ÄR Zäit schonn iwwerschrott, mee wann d'Chamber et erlaabt, eng Zousatzfro vum ... Däerf en?

(Assentiment)

Här Benoy.

M. François Benoy (déi gréng) | Villmools merci. Nee, d'Ministesch huet effektiv ganz vill Äntwerte ginn op déi Froen, déi ech gestallt hunn, an dofir wëll ech hir ganz explizit och villmools Merci soen.

Eng Fro, déi mech awer nach géif interesséieren, déi Der eigentlech net ..., op alle Fall ausser ech hätt et iwwerhéiert: d'aktuell Trajectoire vum Fong. Wa mer déi kucken, do solle mer jo bei enger Milliard Euro Avoiren 2035 leien. Si mer do ... Wou si mer do ënnerwee am Moment? Wësse mer dat? Wësse mer et net?

Bon, Dir hutt eigentlech eng Äntwert och ginn op d'Fro zu méi Aspeisung oder manner, mee dat ass jo och eigentlech en lien dermat, wou mer elo stinn, fir dass mer déi Trajectoire respektéieren. An do hutt Der vun der Etüd geschwat, déi da grondleeënd ass fir eng nei Investissementsstrategie. Ech ginn dann dervun aus, dass et dann och Deel vun där Etüd ass, eebe grad 1,5-Grad-konform ze ginn an deem Fong.

Merci.

Mme YuriKo Backes, Ministre des Finances | Genau. Mir sinn elo bei 480 Milliounen. Dat sinn nach knapp zéng Joer dann, bis mer bei enger Milliard sinn, wann ech dat richteg rechnen. Effektiv, mir waarden elo déi Etüd of. Dat ass eng vun de ville Froen, déi hei mussen analyséiert ginn, fir dass mer dohinne kommen, wouhi mer dann och wëlle kommen, dass mer gutt opgestallt sinn am Interessi vun den zukünftege Generatiounen. Dat ass jo de Grond, firwat mer dee Fonds souverain op d'Bee gestallt hunn. Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Domat ass och dëse Punkt ofgeschloss.

8. 8176 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 30 juillet 2002 déterminant différentes mesures fiscales destinées à encourager la mise sur le marché et l'acquisition de terrains à bâtir et d'immeubles d'habitation

A mir géifen zum nächste Punkt iwwergoen. Dat ass de Projet 8176 iwwert d'Erhéijung vum Plaffong vum bëlegen Akt. An d'Wuert huet direkt den honorabele Rapporteur vum Projet, den ...

(Interruption par M. André Bauler)

Jo, ech hunn dat e bësse méi lues gemaach, fir dass Der kënn heihikommen.

M. André Bauler (DP), rapporteur | A sou. Ech kommen anzwëschen nëmmen, wann ech geruff ginn.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Jo, den nächste Punkt.

... den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här Président. An hei sinn ech! Léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Projet de loi, deen ech Iech haut virstellen, ass den éischte vun enger Serie vu Projeten, déi am Kader vum Solidaritéitspak 3.0 hei an der Chamber zur Diskussioun an Ofstëmmung virleien.

Den drëtten Tripartitt-Pak, deen d'Regierung de 7. März 2023 mat der CGFP, dem LCGB, dem OGB-L an der UEL ënnerschriwwen huet, gesäit eng Rëtsch vun Hëllef fir vir d'Leit a fir d'Betriber. Et ass jo d'Zil, en Inflationsschock ze vermeiden, andeems d'Stéit an d'Betriber spezifeschen ënnerstëtzt ginn. E wichtegt Zil ass et och, d'Branche vun der Konstruktioun ze ënnerstëtzen.

Beim Projet de loi, dee mer haut hei am Parlament, am Plenum, diskutéieren, geet et drëms, de Privatleut, déi sech eng Immobilie fir Privatzwecker kafe wëllen, ënnert d'Ärm ze gräifen. De Plaffong vum Steierkredit op den Nottärsakten, och nach bekannt ënnert dem Ausdrock „bëlegen Akt“, gëtt vun 20.000 op 30.000 Euro eropgesat.

Am Kader vum Ukrainkrich a klammenden Energiekäschte gouf mat engem éischten Tripartitt-Accord den 31. März 2022, suivéiert vun engem zweeten Tripartitt-Accord den 28. September 2022 schonn eng ganz Rei vun Hëlfelefen entscheet, fir d'Stéit während der Energiekris ze ënnerstëtzen. Ze erwäne sinn do d'Hëllef fir d'energeetesche Transitioun, nämlech de Klimabonus an d'Reduzéierung vun der TVA op Solarpannoen. Donieft goufen Energiehëllef fir de Gas, de Masutt, d'Pellets, de Stroum an d'Wärmenetzer agefouert, déi elo mam Solidaritéitspak 3.0 wäerte bis Enn 2024 weiderlafen.

Da goufen, wat d'Sozialhëlfelefen ubelaangt, d'Allocation de vie chère an d'Energieprimm erhéicht. Dës Sozialhëllef gi mat dem drëtten Tripartitt-Accord bis Enn 2024 verlängert.

Am Logement gouf d'Wunnegeld, also den Zouschoss fir Stéit mat engem gerengen Akommes, erhéicht, fir hinnen ze hëlfelefen, eng adequat Wunneng ze lounen. Ech wëll drun erënneren, dass mir eng temporaire Afréierung vun de Loyere bis Enn 2022 agefouert hatten, fir ze verhënnere, dass dës Erhéijung ganz oder deelweis duerch Loyererhéijungen opgefress gëtt.

Mam drëtten Tripartitt-Accord gëtt et elo nach eng Rei nei steierlech Moossnamen. Am Beräich vum Logement gëtt de Plaffong vun den Zësen op engem Immobilieprêt bei enger Immobilie fir Privatzwecker, déi steierlech ofsetzbar sinn, als Frais d'obtention de la valeur locative ab dem 1. Januar 2023 ëm 50 % erhéicht. Et gëtt och ab Januar 2023 eng Steuerbefreiung vu 75 % amplaz 50 % vun Nettoloyersrevenue bei Wunnengen, déi ënner enger Gestion locative sociale verlount ginn.

Mam Gesetz, dat haut hei virläit, ginn d'Enregistrementskäschten erofgesat, fir e méi abordabele Wunnengsmaart ze schafen. Wichteg ass, nach eng Kéier ze soen, dass d'Erhéijung vum Steierkredit retroaktiv um Dag vum Ënnerschreiw vum Solidaritéitspak 3.0 a Kraaft trëtt, dëst, fir datt Keefer vun enger Immobilie esou séier wéi méiglech vun dëser Moossnam profitéieren kënnen.

Ech wëll och nach op de Käschtepunkt vun dëser Moossnam agoen. De Staat wäert effektiv zukünfteg 90 Milliounen Recettë manner a sengem järeleche Budget hunn.

Ech géif dann och nach kuerz op déi verschidden Avisen agoen, déi zu deemem Projet de loi virleien. D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics huet hiren Accord zu deemem Projet ginn. Si huet an der Vergaangenheet schonn ëmmer derfir plädéiert, dass de bëlegen Akt soll an d'Luucht gesat ginn. Si begréisst och, dass eng Persoun, déi an der Vergaangenheet de Steierkredit vun 20.000 Euro opgebraucht huet an an Zukunft eng aner Immobilie fir eegen Zwecker kafe wäert, dee Moment ka vun engem rechtliche Steierkredit vun 10.000 Euro beneficiéieren.

D'Handelskummer, d'Chambre de Commerce, begréisst d'Erhéijung vum bëlegen Akt an huet och hiren Accord ginn, e positiven Avis. Si ass der Meinung, dass dëse Projet d'Méiglechkeet huet, de Stéit hir Accessibilitéit op Logement ze verbesseren, also fir Éischtkeefe. Si ass anerersäits der Meinung, dass am Logement awer och nach strukturell Reformen noutwendeg sinn.

De Staatsrot huet a sengem Avis keng Opposition formelle virgeluecht an huet säin Accord zu dësem Gesetzesprojet ginn.

Ech soen Iech alleguerte Merci fir d'Nolauschteren. Ech ginn Iech elo schonn den Accord vu menger Fraktioun, der Fraktioun vun der Demokratescher Partei.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci dem Här Bauler.

An éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Gilles Roth (CSV) | Merci villmools, Här President. Ech wëll och fir d'éischt dem Rapporteur, dem André Bauler, villmools Merci soe fir déi extensiv Presentatioun vun dësem Projet de loi.

Et ass e kuerze Projet de loi, deem awer e groussen Impakt fir d'Leit dobaussen huet. An duerfir droe mer dat och als CSV mat, aus zwou Ursachen: Éischstens, well mer der Meinung sinn, dass, wann d'Präisser um Logement ouni Weideres schonn héich sinn a virun allem de Finanzement vun dem Logement fir d'Leit ëmmer méi schwiergëtt, dann de Staat net zousätzlech a „Polykrisenzäiten“, wéi d'Madamm Ministesch dat gesot huet, nach zousätzlech Taxe sollt dropschloen. Dat ass dat éischt Argument.

Dat zweet Argument ass dat, dass mir selwer am Virfeld vun der Tripartitt eng Proposition de loi am Numm vun der CSV deposéiert haten – et waren d'Madamm Margue, den Här Lies an ech selwer –, wou mir gesot haten: „Mee et sollt een de Montant vun 20.000 op 50.000 Euro an d'Luucht setzen.“ Dat hat och eng gewëss Ursach, an ech soen Iech firwat: Well déi Upassung vun 20.000 op 30.000 Euro, déi elo kënnt, dat entsprécht eigentlech just dem Ausgläich vun der Präisdeierecht vun 2002, wou deemools ënnert engem CSV-Finanzminister déi Mesür agefouert ginn ass, an näischt weider.

Or, et ass awer esou, dass een hei net just däréif d'Inflatiounsberengung kucken, mee et muss een och, mengen ech, an dësem spezifische Fall d'Evolutioun vun den Immobiliepräisser kucken, déi méi héich si wéi einfach den normalen Index oder déi normal Inflation. Duerfir hu mir dat esou proposéiert. Nichtsdestotzotz soe mer awer net, well mer méi gefuert hunn a mir kréien elo eppes, dass mer do dergéint géife stëmmen.

Ech hu just eng Remark, déi ech awer wëllt maachen, dat ass: Den Här Bauler huet gesot: „Dëst kascht de Staat elo 90 Milliounen Euro.“ Ech gesinn dat net esou. De Staat verzicht op e Montant vun Enregistrementskäschten, wat eigentlech just de Präisausgläich ass vun deem, wat et 2002 als Mesür kascht huet. Et ass also näischt méi. An duerfir fannen ech dat e bësse schued, dass een elo seet: „Mee dat kascht de Staat esou vill.“ Neen, hei ass eppes, wou d'Leit en Urecht drop hunn zënter iwwer 20 Joer a wou se elo e Präisausgläich kréien. Si kréien eigentlech doduerch net manner.

Zum Ofschloss nach zwou Remarken, Här President: Ech fannen et richteg, dass den Här Bauler preziséiert huet, éischstens, dass et retroaktiv ass, also d'Leit kommen alleguerten an de Genoss – well mir haten e Freideg an der Kommissioun dodriwwer rieds –, déi ab dem 7. März den Akt gemaach hunn, an déi kréien dat da retroaktiv regulariséiert, well den Enregistremeng eigentlech bei deene Leit duerch den Nottär, dee jo den Akt selwer direkt deposéiere geet, schonns déi Enregistrementskäschte verrechent huet. An dat ass fir eis e wichtige Punkt.

An zweetens ass och eppes wichteg, wou d'lescht Kéier bei der Tripartitt, wéi mer Diskussiounen hei am Haus haten, keng Kloerheet war, nämlech dass alleguerten déi Leit, déi en Deel vun hirem Steierkredit elo schonns entaméiert hunn, déi 10.000 Euro bäikréien. An dat mécht da bei enger Koppel, déi zesummen an dat Haus wunne geet, natierlech 20.000 Euro fir d'Koppel insgesamt méi aus. Ech mengen, dat sollt ee preziséieren. Dat ass och eppes, wat wichteg ass fir d'Verständnis vun de Leit, wat se do nach zegutt hunn. An am Prinzip missd dat jo da fir all eenzel Persoun respektiv fir all Stot och iwwert de Guichet.lu zur Asiicht sinn, an da kënnen d'Leit eigentlech ganz genau novollzéien, ob dee Gesetzesprojet hei, deem elo e Gesetz gëtt, hinne Satisfaktioun gëtt a wivill si als Einzelner dovunner nach kënnen beneficiéieren.

Dat gesot, ginn ech d'Zoustëmmung vun eiser Fraktioun zu dësem Gesetzesprojet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. A merci och dem André Bauler fir säi gudde Rapport. Dat mécht eis et alleguerte méi einfach, mer brauchen net méi esou wäit auszuhuelen.

Ech wëll nach eng Kéier rappeléieren: Bei enger Immobilientransaktioun, wann esou eng gemaach gëtt, gëtt et normalerweise eng ganz Partie Leit, déi dorunner verdéngen. Am Normalfall ass dat dann eventuell de Proprietär selwer, eventuell e Promoteur, eventuell eng Agence immobilière, awer och d'Banken verdéngen un esou enger Transaktioun. An da muss ee bedenken – an dat gëtt dacks vergiess –, dass och de Staat un esou enger Transaktioun matverdénkt, Dir hutt et gesot, iwwert d'Enregistrementsfraisen. An an Zäiten, wou de Logement esou deier gëtt, ass et jo net normal, dass dann och nach de Staat allkéiers weider drop verdénkt. Dofir fanne mir et nëmmen normal, dass dann och de Staat ab elo op en Deel vun deene Recettë wäert verzichten.

Dat gesot, géif ech och nach soen, dass et fir eis och ganz wichteg war, dass dat retroaktiv op de 7. März zrëckgeet. Mee virun allem si mer frou, dass et séier gaangen ass, an dofir soen ech och de Kolleegen aus der Kommissioun Merci an och dem Gilles Baum als President vun eiser Kommissioun Merci, well eis Suerg war et e bëssen, dass dat kéint zu engem Stau féieren, grad zu engem Moment, wou mer scho mierken, dass manner Transaktiounen sinn, dass elo d'Leit géifen drop waarden, dass mir dat Gesetz stëmmen. Bon, mir hunn dat doten ... Deen Accord ass den 3. März ënnerschriwwen ginn, de 7. März validéiert ginn. Elo si mer Mëtt Abrëll. Ech mengen, dass mer gutt geschafft hunn als Chamber.

A selbstverständlech wäerte mir als LSAP déi dote Moossnam matdroen.

Une voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Dann ass et un der Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Ech wëllt och dem André Bauler Merci soe fir säin ausféierleche Rapport.

Ech géif awer och gär am Numm vun der grénger Fraktioun e puer Wierder zu dësem Projet de loi soen. Natierlech ass et gewosst, dass d'Penurie um Wunnengsmaart an och d'Präishaussen an de leschte Joren nach eng Kéier e Saz no uewe gemaach hunn, a mer sinn eis, denken ech, och alleguer eens heibannen,

dass mer deem Problem musse mat alle Mëttele entgéintrieden. Fir eis ass awer nach ëmmer de Fait, mir gesinn d'Haaptinstrument, fir de Problem um Wunnengsmaart ze léisen, nach ëmmer dodran, dass de Staat an den abordable effentleche Wunraum investéiert, an dofir si mer ganz frou, dass dat och gemaach gëtt.

Ech hunn elo nach eng Kéier nogekuckt: Mir leie momentan bei 352 Milliounen, déi am Fonds spécial logement zur Verfügung stinn, fir déi Projeten ze bauen, déi och virgesi sinn. Mir si bei 252 Projete momentan, déi entaméiert sinn. An dofir wëll ech an dësem Kontext wierklech drop hiweisen, dass dat fir eis absolutt d'Prioritéit muss behalen, den effentlechen Invest.

Da kommen ech awer zu dëser Moossnam, déi mer och natierlech ënnerstëtzen. D'Steierschrauwen a Bewegung ze setzen, ass wichteg, wann et séier muss goen, wa séier Moossname musse gräifen, a mat dësem Projet de loi erreeche mer dat. Wa mer hei mat enger Erhéijung vum Crédit d'impôt beim bëllegen Akt vun 20.000 op 30.000 Euro eropginn, hëlleft dat natierlech deene Leit, déi eng éischt Acquisitioun tätigen an domat dann och gehollef kréien an deem Sënn, dass se net méi déi grouss Käschte mussen droen. Dat ass och an eisem Sënn.

Ech wëllt dann awer och den Avis vun der OCDE, déi sech och ëfters schonn zum Wunnengsmaart an zu de Präisser ausgedréckt huet, eng Kéier ernimmen. D'OCDE huet an engem Avis geschriwwen, dass d'Moossnamen, déi d'Demande stimuléieren – an dat hei ass jo awer och eng Moossnam, wou ee muss zouginn, dass se d'Demande um Wunnengsmaart stimuléiert –, dann eeben och d'Präisser stimuléieren. An dat ass dat, wourop mer wëllen hiweisen.

D'Demande ze stimuléieren, heescht, dass d'Präisser doduerch net erofginn, virun allem net um Privatmarché an de Grëff kënnen bruecht ginn. An deen Déchet fiscal, deem dann hei entsteet mat 90 Milliounen u Steiererliichterungen, ass eeben och engersäits gutt, fir deene Leit ze hëllefen, déi en Haus oder eng Wunneng kafen. Op där anerer Säit muss een awer och zouginn, dass déi 90 Milliounen am Budget feele fir ze investéieren, fir effentlech Projeten ze bauen. An et ass dat, wat een net däréif aus den Ae verléieren.

Dat gesot, ënnerstëtze mer dëse Projet de loi an dësen Zäiten. En hëlleft kuerzfristeg, mee laangfristeg bleiwe mer nach der Meinung, dass den effentlechen Invest an abordable Wunraum de Kinnekswee ass, dee mer musse goen.

Merçi.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och. An dann ass den Tour um Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

M. Roy Reding (ADR) | Merci, Här President. Merci dem André Bauler fir säin exzellente Rapport. Ënnerstëtze mir als ADR dëse Projet? Selbstverständlech! Well et hëlleft de Leit. Si mer der Meinung, dass e wäit genuch geet? Selbstverständlech net! Et geet hei dorëmmer, wéi vill de Staat kasséiert bei all Immobilientransaktioun, déi stattfënnt.

De bëllegen Akt, dat heescht d'Exoneratioun, geet da vun 20.000 op 30.000 erop. Dat ass eng wonnerbar Saach. Et muss ee wëssen, dass d'Lëtzebuerg 7 % op eng Immobilientransaktioun zéit – mat Italien dat meescht an Europa. Bayern oder Sachsen sinn op 3,5 %. Et gouden och Etüde gemaach, déi bewisen hunn, dass a Bayern an a Sachsen – ausgerechent an deenen zwee Bundesländer mat deenen niddregsten Enregistrementskäschten – am meeschten an de Wunnengsbau investéiert gëtt. Frankräich, dat Héichsteierland, ass

op 5 %; Éisträich op 3,5; Dänemark op 0,6; d'Schwäiz, jee no Kanton, tëschent 1 a 4 %; Holland, wann et ëm Habitation geet, op 2 %. A mir bretzen eis hei, datt mer bei 7 % elo e bëllegen Akt maache vun 20.000 op 30.000! Et deet mer leed, et ass lächerlech!

(Interruption)

Mir sinn derfir, natierlech, well Leit dervu profitéieren. Mee ass dat doten de Wee? Neen, et ass net de Wee!

Mir haten den 28. Mäerz eng ganz flott Table ronde vu „Paperjam“ bei PwC, wou all Partei hir Spezialiste vum Wunnengsbau geschéckt huet. A mir kruten eng Fro gestallt: „Sidd Der der Meenung, datt den Enregistrement soll erofgoen?“ A wéi hunn d'Leit ofgestëmmt? Ma unanimement! D'Piraten, déi gréng, déi Lénk, ech weess net wien alles ..., selbstverständlech d'DP, d'LSAP, d'CSV a mir hu gesot: „Jo!“ An dat ass de richteg Wee. Mir mussen den Enregistrement op Immobilientransaktiounen, zumindest bei der éischter Acquisitioun vun enger Habitation, ganz seriö erofsetzen. Et geet net ëm 20.000 oder 30.000 Euro bëllegen Akt, mir musse se erofsetzen op 2 % fir déi éischt Wunneng, wa Leit eng Wunneng kafen.

(Interruption)

Dat wier eng seriö Mesür.

An da musse mer schwätzen – et deet mer leed – iwwert d'TVA um Wunnengsbau. An der Belsch, wann ech do eppes renovéieren oder kafen oder baue loosse, sief et fir mech oder sief et fir e Locataire, da bezuelen ech 6 % TVA. Hei am Land bezuelen ech 17 % TVA fir Locatiounswunnengen a wann ech de Plaffong iwwerschneiden. An et ass einfach net seriö, datt de Staat 17 % TVA hält op d'Konstruktioun vu Wunnengen!

Also kommt, mir halen op mat där Hypokrisie! Kommt, mir froen, soubal wéi et Habitation ass, nëmmen 3 oder mengeweegen och 6 % TVA, net nëmme beim Bau, mee och bei der Renovatioun! A kommt, mir setzen den Enregistrement op déi éischt Habitation erof op 2 %. Dat wier gescheit!

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

(Interruptions)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Nächst Riednerin ass d'Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Also als Alleréisch emol dem Rapport...

(Interruption)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Jo, mee wannechgelift, et huet elo just een d'Wuert: d'Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Dem Rapporteur e ganz grouse Merci fir säin exzellente mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Selbstverständlech ënnerstëtze mir déi heite Mesür, déi ville Leit zegutkënn, déi hiert éischt Haus oder Appartement kafen, an déi och retroaktiv bezuelt gëtt. Well de bëllegen Akt huet säit senger Aféierung massiv u Wäert verluer, an et war wierklech héich Zäit ginn, datt mer dat do elo an d'Luucht gesat hunn. Ech mengen, et stoung jo och am Koalitiounsaccord dran an elo ass dat endlech ëmgesat ginn. An dat ass schonn eng ganz gutt Saach.

An et ass esou, wéi och den Här Yves Cruchten an den Här Roy Reding et gesot hunn: Ech mengen, de Staat hieft jo hei eng gewëssen Zomm op an e verzicht elo fräiwëlleg dorobber. An, ech mengen, dat kënnt jiddwerengem zu Paass, deen elo hei en Haus ka kafen.

Well d'Leit souwisou scho mat Ach a Krach iwwerhaapt Prête kréien, ass de Marché och zimmlech ugespaant. Leider Gottes hëlleft dat hei elo net all deene Leit, déi um ënneschte Wupp sinn a sech iwwerhaapt näischt kënne leeschten an déi sech elo mat Ach a Krach souguer e Loyer kënne leeschten, well deen och immens ugezunn huet.

Dofir brauch et aner Mesüeren, an dat ass jo och gesot ginn. An d'Chambre de Commerce huet jo och an hirem Avis geschriwwen, datt mer do onbedéngt mussen un deene Schrauwen dréie goen. Well dat heite leeft eis alleguer, an zemoos der Regierung, aus dem Rudder. Et si batter, batter – wéi soll ech dat elo soen? ... Jo, et gëtt Zäit, datt einfach eppes do geschitt. An et muss massiv eppes geschéien, fir datt iwwerhaapt nach iergendeen de Fouss op de Buedem kritt.

Dat gesot, also mir ënnerstëtzen dat heiten a mir stëmmen dat mat. Villmools merci fir d'Nolauschteren.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | An d'Wuert huet elo dee leschten agedroene Riedner, den Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Merci dem Här Bauler fir dee gudden schrëftlechen a mëndleche Rapport. Effektiv ass et hei eng Steier, bei där de Staat a sech mat ee vun de gréissten Gewënner war iwwert déi lescht Joren, wéi d'Präishauss eropgaangen ass.

Dir sot elo, et géif esou vill Geld verluer goen – duerch dës Moosnam 90 Milliounen –, mee op där anerer Säit huet de Staat awer duerch d'Präishauss iwwert déi lescht Joren esou vill méi erëm erageholl. Dat heescht, et ass elo net wierklech, dass de Staat hei géif de Portmonni esou grouss deementsprechend opmaachen.

Virun allem, mir Piraten géifen nach méi wäit goen. Mir soen: Wann et fir dat eegent Heem ass, misst een iwwerleeën, ob een net souguer seet, et misst ee guer keen Enregistrement bezuelen. Awer just wann et fir dat eegent Heem ass! Mee awer déi, déi et reng huele fir de Kapital oder fir herno e groussen Invest, dass déi vläicht méi huelen, fir dass dat eent dat anert géigefinanzéiert.

Well et kann net sinn, dass mer hei am Land Familljen hunn, déi mussen herno – an Dir kennt elo d'Zënsituatioun – ganz héich Enregistrementsfraise bezuelen op schonn héije Präisser. Do wär et eigentlech d'Aufgab vum Staat, deene Leit eng Kéier entgéintzekommen an ze soen: „Op dengem eegene Haus braucht du deen Enregistrement net ze bezuelen.“

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Domat ass d'allgemeng Diskussioun ofgeschloss.

An d'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Finanzministesch. Dir hutt d'Wuert, Madamm Finanzministesch.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Merci, Här President. Well ech déi lescht Kéier ze laang geschwat hunn, halen ech mech dann elo ganz kuerz, ...

(Hilarité)

... fir dem Rapporteur, dem Här Bauler, villmools Merci ze soen, mee och Iech alleguer fir déi ganz séier Aarbecht, déi hei geleescht ginn ass op dësem trotzdeem fir mech ganz wichtige Projet, deen och, mengen ech, souguer dat éischt Resultat ass, dat mer hei an der Chamber hunn, dat aus dem Solidaritéitspak 3.0 erauskënnt.

Ech mengen, d'Vokatioun ass hei, de Leit, déi sech wellen e Logement fir sech selwer kafen, wierklech ënnert d'Äerm ze gräifen, an hei hëllef mer mat dësem bëllegen Akt. No méi wéi 20 Joer kann dann de Montant vum bëllegen Akt ëm 50 % erhéicht ginn.

(Brouhaha)

Dës Mesür ass awer net bëlleg. Mir nennen et „bëllegen Akt“. Et ass keng bëlleg Mesür fir de Staat. De Rapporteur huet gesot, datt ...

(Coups de cloche de la présidence)

... mir hei vun 90 Milliounen pro Joer schwätzen.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Wannechgelift!

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Dat ass net ...

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Entschëllegt, Madamm Finanzministesch. Et ass e bësse vill Gegrommels am Sall. Wannechgelift! Merci villmools.

Mme Yuriko Backes, Ministre des Finances | Ech hunn Iech versprochen, Här Roth, dass ech ganz kuerz bleiwen.

(Hilarité et exclamations)

Kënnst Der eng Sekonn nolauschteren, well ech wollt soen, dass 90 Milliounen net negligeabel sinn? Wéi Der gesot hutt: De Staat verzicht hei op 90 Milliounen. Dir an anerer och wollten hei e méi héije Montant asetzen. Wa mer elo hei vun 20.000 op 50.000 eropgaange wäeren, dann hätte mer als Staat, – fir dann net „Déchet fiscal“ ze soen – pro Joer op 270 Milliounen Euro verzicht. Dat, muss een dann awer och direkt soen, hätt awer en net onnegligeabelen Impact och op d'Staatsfinanzen, wat een awer dann net dierf ignoréieren.

Mee ech mengen, wéi gesot, ech wëll mech hei kuerz halen. Ech soen Iech allegueren e grouse Merci fir déi extrem rapid Aarbecht op deem Projet, dee scho wäert säin Impact hunn. Villmools merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och der Madamm Minister.

A mer géifen dann direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8176 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8176 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt an. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer.

De Projet ass unanime ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen (par M. André Bauler), Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty (par M. Frank Colabianchi) et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ass d'Chamber dermat d'accord, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

9. Dépôt d'une résolution par Mme Nathalie Oberweis

An dann hunn ech d'Ufro vun der Madamm Oberweis, fir kënnen eng Resolutioun ze deponéieren. D'Madamm Oberweis däreft dat selbstverständlech a si huet d'Wuert.

Exposé

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk), auteure | Merci, Här President.

Cette résolution est en solidarité avec les travailleurs et travailleuses et activistes de France qui subissent une répression inouïe.

D'franséisch Republik ass vun enger sozialer Kris an eng demokratesch Kris geruscht an an enger Kris vum Regimm ukomm. Dem President Macron seng Regierung weist sech immens repressiv vis-à-vis vun de streikende Mënschen op der Strooss. Et kann ee scho bal net méi vun enger demokratescher, sozialer Republik schwätzen. Mënscherechter a Streikerechter gi wuertwäertlech mat Féiss getrueden. An och zu Sainte-Soline gouf et eng onvirstellbar Staatsgewalt géint Ëmweltaktivisten an -aktivistinnen. Mir gesinn, wéi e Staatsapparat ka virgoen, wa privat Interessien am Spill sinn.

(Interruption)

Wier et net un der Zäit, dës repressiv Schinn ze condemnéieren? Dofir, Kolleeginnen a Kolleegen, dës Resolutioun ze stëmmen, weist eise Courage an eise Wellen, d'Demokratie an d'demokratesch Wäerter ze verdeedegen.

Merci fir d'Nolauschtenen.

Résolution

La Chambre des Députés,

– considérant les violences policières à l'encontre des manifestant.e.s et des grévistes en France dans le cadre des manifestations contre la réforme des retraites ;

– considérant la déclaration de la Commissaire aux droits de l'homme du Conseil de l'Europe rappelant que les libertés d'expression et de réunion doivent être protégées contre toute forme de violence et rappelant que « les actes de violence sporadiques de certains manifestants ou d'autres actes répréhensibles commis par d'autres personnes au cours d'une manifestation ne sauraient justifier l'usage excessif de la force par les agents de l'État » et ainsi rappelant la nécessité et la proportionnalité des mesures ;

– considérant les prises de position de la Ligue des droits de l'homme en France dénonçant les violences policières et exigeant une désescalade de la violence ;

– considérant la résolution déposée conjointement au Parlement européen par les groupes de La Gauche, des Verts/ALE et des Socialistes & Démocrates ;

– exprime sa vive préoccupation face aux violences policières et arrestations arbitraires de manifestant.e.s et journalistes ;

– condamne les atteintes, graves et nombreuses, au droit de manifester en France et leur impact sur l'État de droit et la démocratie ;

– appelle le Gouvernement français à respecter le droit à manifester et l'État de droit.

(s.) Nathalie Oberweis, Myriam Cecchetti.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Ech ginn Akt vun där Resolutioun, déi vu grenziwwerscheidender Bedeitung ass.

10. 8050 – Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un onzième programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique

An ech kommen dann erëm bei eis zréck, bei de Projet 8050, de Projet de loi iwwert d'Finanzéierung vum Fënnefjoresplang fir d'Entwécklung vun den touristeschen Infrastrukturen. An d'Wuert huet direkt d'Madamm Rapporteur, d'Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Classes moyennes et du Tourisme

Mme Carole Hartmann (DP), rapportrice | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, de Projet de loi, deem ech Tech elo presentéieren, betrëfft den eelefte Programme quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique. Méi konkret geet et drëms, der Regierung an notament dem Tourismusminister de Feu vert ze ginn, fir dës Fënnefjoresplang ëmzesetzen an eng ganz Rei vu Projeten am Tourismussecteur während dem Zäitraum vum 1. Januar 2023 bis den 31. Dezember 2027 ze subventionéieren.

Beim eelefte Programme quinquennal gëtt et eng ganz Rei Nouveautéiten am Verglach zum viregten, also dem zëngte Programme quinquennal. Dozou gehéiert, dass d'Enveloppe budgétaire vu 60 Milliounen op 70 Milliounen Euro eropgesat gëtt. De Fënnefjoresplang gëtt finanzéiert iwwer e Spezialfong mat der Denominatioun „Fonds pour la promotion touristique“.

Mat de 70 Milliounen Euro soll déi nei Tourismusstrategie, déi participativ mam Secteur entwéckelt gouf, ëmgesat ginn. D'Generaldirektioun vum Tourismus hat dës Strategie am Mee 2022 ënnert dem Leitmotiv „Mënschen, Regiounen an Economie: de wäertorientéierten Tourismus als aktiven Dreier fir méi Liebens- an Openhaltqualitéit“ presentéiert.

E wichteg Zil ass dobäi, déi bestoend Offer un déi aktuell Besoinen unzepassen, besonnesch am aktiven, gastronomeschen a kulturellen Tourismus. Et geet och drëms, d'Entreprise vum Secteur méi resilient ze maachen, d'Investissementer ze encouragéieren an e qualifiéiert Personal unzezéien. Den eelefte Programme quinquennal garantéiert d'Transparenz, d'Previsibilitéit an d'Qualitéit vun den Investissementer am Tourismus.

Wie sinn elo déi potenziell Beneficiairë vun enger finanzieller Ënnerstëtzung am Kader vum Programme quinquennal? Eligibel si Gemengen, Gemengesyndikater, Naturparksyndikater, ASBLen a Stëftungen, déi am Secteur aktiv sinn, a wirtschaftlech Interessengruppen, déi den Tourismus op nationalem Niveau fërderen a Projete realiséieren, déi derzou bäidroen, d'touristeschen Offer an den eenzelne Regiounen ze verbessern oder ze diversifiéieren.

Wat nei ass, ass, datt Stëftungen an Naturparksyndikater kënnen Subsidien ufroen. Privatleit, déi eng Vakanzewunneng bedreiwen, sinn net méi eligibel. Si hunn allerdéngs weider Zougang zu den Hëllef vum Mëttelestlandsministère an ënner verschidene Konditiounen och Hëllef, déi de Landwirtschaftsministère ausbeizelt.

D'Zil vum eelefte Programme quinquennal ass et, Infrastrukturen an Ekipementen ze subventionéieren. Duerfir sinn d'Subventiounen limitéiert op Investitiouns Ausgaben. Aner Subsidien, déi un den Tourismussecteur ginn, lafen iwwert den ordinäre Budget.

Wéi eng Projete sinn elo eligibel, fir vun engem Subventionnement ze profitéieren? Geduecht sinn d'Subsidie fir d'Schafen, den Amenagement, d'Modernisatioun an den Ekipement vun Erhuelungs- a Fräizäitinfrastrukturen, déi eng touristeschen Attraktioun duerstellen, vun Empfangs- an Informatiounsstrukturen a vu Wunnengen fir Touristen an d'domat verbonne Restauratiouns- a Gedrénsariichtungen.

Des Weidere kënnen Subsidien ugefrot gi fir den Amenagement an den Ekipement vun touristeschen Sitten, den Ekipement vun öffentlechen Plazen, déi vill vun Touristen frequentéiert ginn, d'Erhaltung an d'touristeschen Mise en valeur vum materiellen, natierlechen, historeschen a kulturellen Patrimoine, d'Entwécklung an den Akaf vun digitalen Outilen, déi am Tourismus genotzt ginn, an d'Ausschaff vu Studien, Konzepter a Strategie fir den Tourismus.

D'Subsidie si geduecht fir Infrastrukturprojeten, dat heescht, dass d'Fonctionnementekäschten net beträff sinn, wéi et nach ënnert dem viregte Programme quinquennal de Fall war, wat awer an der Praxis net weider genotzt ginn ass. D'Fonctionnementekäschte vun den Infrastrukturen kënnen awer iwwert den ordinäre Budget vun der Generaldirektioun vum Tourismus subventionéiert ginn.

Déi nächst wichteg Fro: Wéi héich ass de Montant vun de Subsidien, déi en hei ka kréien? Projeten, déi eligibel sinn, kënnen eng Subventioun vu bis zu 50 % vun den Investitiounskäschte kréien, déi am direkte Lien si mam Projet, fir deem de Subsid ugefrot gëtt. Fir touristeschen Wunnengen, déi engem allgemengen wirtschaftlechen Interessi dëngen, oder fir domat verbonne Restauratiouns- oder Gedrénsariichtungen ass den Taux op 20 % limitéiert. En Taux vu 50 % kann allerdéngs fir touristeschen Wunnengen accordéiert ginn, déi als Jugendherberg oder Hébergement insolite gëllen. De Gesetzesprojet gesäit och vir, datt d'Regierung e méi héije Subsid accordéiere ka fir touristeschen Projete mat nationalem Interessi.

D'Subventiounen, déi am Kader vun dësem Gesetz ausbezuelte ginn, sinn iwwregens cumuléabel mat aneren Hëllef a Subsidien, virausgesat, datt de Gesamtsubventionnement net méi wéi 100 % vun den eligibelen Käschte vum Projet ausmécht respektiv 20 % vun den eligibelen Käschten, wann et ëm den Amenagement an den Ekipement vun touristeschen Sitte geet.

Dann nach e Wuert zu de Prozedure bei der Demande vun enger Subventioun: Bei enger Demande de subsidie muss der Generaldirektioun vum Tourismus ënner anerem eng detailléiert Beschreiwung vum Projet, e Finanzéierungsplang an e Betriebsplang ageeicht ginn. Eng weider Niegkeet ass déi, dass d'Autorisatiounsprozedur net méi vum Typ vum Projet ofhänkt, dee soll finanzéiert ginn, mee vun engem méi objektiven Krittär, nämlech dem Käschtepunkt vum Projet:

Bei engem Projet, wou d'Käschten ënner 100.000 Euro leien, läit d'Entscheidung beim Tourismusminister. Bei engem Montant vun 100.000 bis 2 Milliounen